

Fagfornyelsen - siste innspillsrunde kjerneelementer

Uttalelse - Norsk Lektorlags fagutvalg for kroppsøving

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: wbr@norsklektorlag.no
Innsendt av	Wenche Bakkebråten Rasen
Innsenders e-post:	wbr@norsklektorlag.no
Innsendt dato	17.04.2018
Hvilken organisasjon?:	Norsk Lektorlags fagutvalg for kroppsøving Organisasjon (Privat)
Stilling	Spesialrådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Kroppsøving

1. SISTE UTKAST TIL KJERNEELEMENTER I KROPPSØVING

Kjerneelementene er det viktigste elevene skal lære i faget og er et forarbeid til læreplanene som skal utarbeides neste skoleår. Kjerneelementene skal danne grunnlaget for utviklingen av selve læreplanene.

Vi trenger dine innspill på valgene og prioriteringene som er gjort i kjerneelementene. Vil utkastet legge til rette for at innholdet i fagene blir mer relevant? Vil det legge bedre til rette for dybdelæring i fremtidens skole?

Siste utkast til kjerneelementer i kroppsøving er:

- **bevegelse og kroppslig læring**
- **deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter**
- **uteaktiviteter og naturferdsel**

Kjerneelementene gjelder for kroppsøving både i grunnskolen og videregående opplæring.

Begrunnelsene for valgene og prioriteringene som er gjort, finner du i vedlegg nederst.

I tillegg har vi spørsmål om hvordan du mener samisk innhold, verdigrunnlaget fra overordnet del og grunnleggende ferdigheter er ivaretatt.

Vi ønsker også å vite om du mener kompetansemålene bør utvikles på flere trinn enn i dag når arbeidet med læreplaner starter.

2. BESKRIVELSE AV KJERNEELEMENTER OG PROGRESJON

I kroppsøving er det foreslått tre kjerneelementer som beskrives her. Avslutningsvis vil du få spørsmål om du mener kjerneelementene dekker det viktigste innholdet i faget og om de er tilstrekkelig fremtidsrettet.

2.1. BEVEGELSE OG KROPPSLIG LÆRING

Kjerneelementet *bevegelse og kroppslig læring* innebærer at elevene blir kjent med å være i bevegelse alene og sammen med andre, ut fra egne interesser, intensjoner og forutsetninger. Å delta, skape og uttrykke seg i bevegelse, utforske egne muligheter og forbedre egne ferdigheter, har verdi i seg selv. Elevene utforsker egen identitet og selvbylde, reflekterer og tenker kritisk om sammenhengene mellom bevegelse, kropp, trening og helse. Kroppsøving gir rom for kroppslig læring gjennom lek og øving i friluftsliv, dans, idrettsaktiviteter og andre bevegelsesaktiviteter.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

- grunnleggende og sammensatte bevegelser
- motoriske ferdigheter, koordinasjon, styrke, bevegelse og utholdenhet

- omsette ideer til handling gjennom lek og skapende bevegelsesaktiviteter
- planlegge, gjennomføre og vurdere bevegelsesaktiviteter
- utforske egne muligheter og grenser i bevegelsesaktiviteter og trening
- opplevelse av helse og velvære
- forståelse for at bevegelsesaktiviteter er kulturelt betinget
- risikovurdering

Progresjon:

Elevene skal lære gjennom refleksjon over bevegelseserfaringer, fra det enkle grunnleggende til det mer komplekse. Elevenes skapende og utforskende kompetanse skal videreutvikles gjennom lek og prosesser. Elevene skal erfare, vurdere og mestre bevegelsesaktiviteter. Elevene skal kunne vurdere og gjøre valg for handlinger som ivaretar sikkerheten for seg selv og andre. Elevene skal gradvis kjenne til, og kunne reflektere over ulike forståelser og framstillinger av kropp, helse, trening og bevegelse i samfunnet.

2.2. DELTAKELSE OG SAMSPILL I BEVEGELSESAKTIVITETER

Kjerneelementet *deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter* innebærer at elevene skal løse utfordringer og oppgaver i et læringsfelleskap, og kunne reflektere over samspill, samhandling og likeverd. I mange bevegelsesaktiviteter er deltakelse, medvirkning og samarbeid nødvendig for å fremme læring hos seg selv og andre. Dette innebærer å anerkjenne ulikhet og å inkludere alle uavhengig av forutsetninger.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

- samspillsaktiviteter og bevegelsesaktiviteter som krever samarbeid
- skape og utforske lek og spill sammen med andre
- følge regler, vise respekt for hverandre og utforske og ta i bruk regler i spill og bevegelsesaktiviteter
- reflektere over hvordan egen deltakelse og innsats virker på samspill og læring i faget
- medbestemmelse og medansvar

Progresjon:

Elevene skal utvikle kompetanse om deltakelse og samspill gjennom aktiviteter som krever deltakelse og samarbeid, og delta i skapende kollektive prosesser. Elevene skal kunne sette grenser for seg selv og respektere andres grenser og utvikle forståelse for og anerkjenne forskjellighet og ulike interesser. Medbestemmelse og medansvar bygges kontinuerlig gjennom deltakelse og samarbeid i ulike bevegelsesaktiviteter.

2.3. UTEAKTIVITETER OG NATURFERDSEL

Kjerneelementet *uteaktiviteter og naturferdsel* innebærer at elevene skal bli kjent med nærområdet og utforske naturen gjennom varierte uteaktiviteter under vekslende årstider.

Naturopplevelser og trygg og bærekraftig ferdsel er sentralt. Kroppsøving har et særlig ansvar for at elevene skal oppleve ulike kulturer innen friluftsliv, inkludert samisk friluftsliv.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

- uteaktiviteter under vekslende årstider og i ulike miljøer
- lokale ferdselstradisjoner og friluftsliv
- naturopplevelser og utforskende virksomhet i naturen
- sporløs ferdsel
- sikkerhet ved ulike uteaktiviteter
- bruk av kart og kompass og andre måter å orientere seg på
- trygg ferdsel på, i og ved vann
- førstehjelp og livberging

Progresjon:

Progresjonen følger en gjennomgående tanke om å gå fra det kjente til det mer ukjente gjennom opplæringsløpet. Å kunne kle seg hensiktsmessig, kjenne egne grenser og samarbeide med andre under ulike årstider og værforhold er grunnleggende i dette kjerneelementet. I første del av opplæringen inngår å følge regler for ferdsel og å bli kjent i nærområdet. Etterhvert skal elevene kunne ta seg fram i ukjente områder og ha erfaring med å overnatte ute. De skal være i stand til selv å planlegge, gjennomføre og vurdere uteaktiviteter og friluftslivsturer. Progresjon i trygg ferdsel i og ved vann er at elevene skal være svømmedyktige i første del av opplæringen og utvikle svømmeferdigheter og utøve livberging senere i opplæringsløpet.

? **Synes du at kjerneelementene i utkastet dekker det viktigste innholdet i faget? Hvis ikke, har du forslag til endringer?**

Ja

Norsk Lektorlags fagutvalg for kroppsøving mener at forslag til kjerneelementer dekker det viktigste i faget. Vi ser positivt på at idrettsbegrepet byttes ut med bevegelsesaktiviteter og ser at dette samsvarer med fagets utvikling.

Kommentarer:

2.1 Bevegelse og kroppslig læring:

Vi er fornøyd med begrepsformen og støtter ordlyden

Vi mener punktet om "Risikovurdering" bør tas ut. Dette er implisitt i alle aktiviteter faglærer legger til rette for. Slik det foreligger nå er det uten noen kontekst til fag eller aktivitet.

2.2 Deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter: Fair Play byttes med samspill? Diskusjon omkring hvor det ble av "gjøre hverandre gode"? Ta vare på hverandre selv om vi stiller med ulike forutsetninger. Kulturell forståelse av deltakelse?

Vi ønsker å implementere dans i KE 2.2. Deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter:
Eksempelvis "Skape og utforske lek, spill og dans sammen med andre".

Vi forutsetter at kulepunktene under de tre KE-områdene er tiltenkt å fordeles under ulike årstrinn. Med dette utgangspunktet støtter vi at enkelte av punktene er noe like.

2.3 Uteaktiviteter og naturferdsel:

Punkt om "lokale ferdselstradisjoner og friluftsliv" er fremtidsrettet og lagt til rette for den enkelte skoles rammer for friluftsliv.

Det bør settes av tid i læreplan for å kunne gjennomføre naturferdsel / friluftsliv for den enkelte skole. Det er et problem at friluftsliv blir nedprioritert, sett opp imot antall timer den enkelte faglærer har tilgjengelig. Hvordan kan vi sikre at målet skal bli fulgt opp? Det oppleves ikke som fremtidsrettet at vi skal ha "uteaktiviteter».

Vi ønsker at svømmeopplæringen skal bli mer konkretisert og kvalitetssikret. I dag er det alt for store lokale forskjeller.

Vi ønsker en vurdering av svømmeferdigheter etter 4.trinn (viderefører 200m). Krav til vurdering av svømmeferdigheter i 10.klasse (Eksempelvis svømme 400m Og livredningsprøve).

Vi anbefaler at kriteriene i svømming spesifiseres i større grad med konkrete mål for opplæringen som skoleeier må forholde seg til. Realiteten i dag er at det er stor variasjon mellom skolene for hvordan denne opplæringen blir gjennomført.

«Naturopplevelser og trygg og bærekraftig ferdsel» bør endres til «Naturopplevelser, sporløs ferdsel og bærekraftig bruk av naturen.

? Synes du kjerneelementene i utkastet er tilstrekkelig fremtidsrettet? Hvis ikke, hvilke endringer anbefaler du?

Ja

Vi opplever at selve kjerneelement-forslaget er fremtidsrettet i forhold til fagets utvikling.

3. SAMISK INNHOLD

Alle elever skal få opplæring om samisk språk, kultur og samfunnsliv.

? Synes du utkastet til kjerneelementer for kroppsøving legger til rette for å ivareta samisk innhold i læreplanen?

Ja

4. INTEGRERING AV VERDIGRUNNLAGET I OVERORDNET DEL

Det er utviklet ny overordnet del av læreplanverket som utdyper verdigrunnlaget i formålsparagrafen og de overordnede målsettingene for opplæringen, og som skal bidra til bedre sammenheng i læreplanverket. I fagfornyelsen skal overordnet del integreres tydeligere i fag.

Verdigrunnlaget foreslås integrert i kroppsøving på følgende måte:

- Elevene får kjennskap til bevegelsesaktiviteter som sosiale og kulturelle uttrykk og gjennom det utvikler de identitet og forståelse for forskjellighet i et mangfoldig felleskap.
- Ved å delta i bevegelsesaktiviteter sammen med andre utvikler elevene sine empatiske og samarbeidende evner og demokratiske verdier.
- Ved bevegelsesaktiviteter utendørs får elevene oppleve naturen, utvikle naturglede og respekt for naturen.
- Ved å delta i bevegelsesaktiviteter får elevene erfare og utvikle kunnskap om egen kropp, helse og verdi.
- Ved lek og skapende aktivitet skal elevene få se muligheter og omsette idéer til handling, få utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang og få estetiske erfaringer.
- Ved å delta i bevegelseserfaringer og reflekterende fellesskap utvikler elevene etisk bevissthet.

Synes du utkastet til kjerneelementer for kroppsøving legger til rette for å ivareta en bedre integrering av verdigrunnlaget? Hvis ikke, hvordan bør verdigrunnlaget integreres tydeligere i faget?

Ja

Menneskeverdet

Vi opplever at KE blir ivaretatt gjennom at elevene skal vise respekt for hverandre

Identitet og kulturelt mangfold

Vi opplever at KE blir ivaretatt gjennom lek og skapende bevegelsesaktiviteter

Kritisk tenkning og etisk bevissthet

Vi opplever at kritisk tenkning blir ivaretatt gjennom "refleksjon over hvordan egen deltakelse og innsats virker på samspill".

Skaperglede, engasjement og utforskertrang

Vi mener det blir ivaretatt i "omsette ideer til handling gjennom lek og skapende bevegelsesaktiviteter"

Respekt for naturen og miljøbevissthet

Vi mener det blir ivaretatt under hele KE Uteaktiviteter og naturferdsel

Demokrati og medvirkning

Vi mener at det legges til rette for at eleven får medbestemmelse og ta ansvar for egne valg.

5. GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

I fagfornyelsen skal lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter videreføres som grunnleggende ferdigheter. Ferdighetene skal innarbeides i læreplaner der det vurderes som faglig relevant. Samtidig skal det bli tydeligere hvilke fag som har ansvar for ulike sider ved ferdighetene, spesielt når det gjelder digitale ferdigheter og regning.

De grunnleggende ferdighetene foreslås innarbeidet i kroppsøving på følgende måte:

Utvikling av de grunnleggende ferdighetene i kroppsøving foregår gjennom bevegelseserfaringer og kroppslig læring. I kroppsøving innebærer dette å delta i estetiske og sosiale kulturaktiviteter, og de grunnleggende ferdighetene skal bygge opp under elevenes identitetsutvikling, refleksjon og dybdelæring i faget.

Muntlige ferdigheter i kroppsøving innebærer å lytte, kommunisere i bevegelsesaktiviteter, og å forklare og uttrykke egne erfaringer og refleksjoner. Bevegelseserfaring og kroppslig læring innebærer språklig utforskning. Gjennom deltakelse og samspill i aktiviteter vil kommunikasjon, språk og begreper kunne utvikles og bidra til dybdelæring.

Digitale ferdigheter i kroppsøving dreier seg om å kunne bruke digitale ressurser og kunnskapskilder. Digitale ferdigheter vil være grunnlaget for å utforske, være skapende og kunne løse praktiske utfordringer og problemer i faget. Digital dømmekraft er sentralt for elevenes utforskning av egen identitet og selvilde, og for å reflektere og tenke kritisk om sammenhengene mellom bevegelse, kropp, trening og helse.

Skriftlige ferdigheter i kroppsøving dreier seg om tegninger, bilder, skisser, notater, sammensatte tekster og mer fagspesifikke tekster, og bygger opp under utforskende arbeidsformer i faget. Å planlegge, uttrykke, vurdere og reflektere over egen utvikling i faget legger grunnlag for utforskning av egne muligheter og forbedring av egne ferdigheter.

Å kunne lese i kroppsøving innebærer å hente inn og reflektere over informasjon fra enkle instruksjoner og mer sammensatte og fagspesifikke tekster, symboler og bilder. Elevene vil ha behov for å finne, tolke og kritisk vurdere ulike former for informasjon og søke kunnskap som er nødvendig for å utvikle kompetanse i faget.

Å kunne regne i kroppsøving handler om å erfare, eksempelvis vekt, fart, kraft, tid, mengde, avstand, aktiviteter, spill og lek. Å kunne regne i faget innebærer å bruke matematiske uttrykk for å planlegge, gjennomføre og reflektere over ulike forhold i fagets mangfold av bevegelsesaktiviteter.

Synes du utkastet viser hvilke sider ved ferdighetene som er relevante for kroppsøving? Hvis ikke, hvilke sider ved de grunnleggende ferdigheter bør vektlegges tydeligere i faget?

Ja

Vi mener at de grunnleggende ferdighetene blir ivaretatt gjennom kroppsøvingsfaget slik det blir presentert i KE (-utkastene).

6. KOMPETANSEMÅL

Spørsmålene har så langt handlet om kjerneelementene som er utarbeidet. Dette forarbeidet skal videreutvikles til kompetanse i læreplanene. Læreplanene skal legge til rette for mer dybdelæring, og for en bedre progresjon i elevenes læringsløp. Ett av tiltakene vi skal vurdere er derfor om det i skal utvikles kompetansemål på flere trinn enn i dag, og eventuelt i hvilke fag.

? Synes du kompetansemålene bør utvikles på flere trinn enn i dag i kroppsøving?

Vi støtter dagens ordning med kompetansemål etter 4.trinn, 7.trinn, 10.trinn, VG1, VG2, VG3.

Vi mener det er fordelaktig at man på ungdomstrinnet har kompetansemål etter 10.trinn.